

POMORSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
W LUBANIU

SEKTOROWA RAMA KWALIFIKACJI DLA ROLNICTWA

Opracowała Alicja Panimasz-Wolska

Stare Pole, grudzień 2022 r.

SRK dla Rolnictwa, jako program rozwoju kadr, skupiający się na efektach kształcenia, czyli wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach społecznych niezbędnych w danym sektorze gospodarki, wpisuje się w jeden z celów „Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz „Zintegrowanej strategii umiejętności 2030”, tj. zapewnienie obywatelom odpowiedniej jakości kształcenia podwyższającego kompetencje. Jest wyrazem propagowania nowoczesnej edukacji, w tym idei uczenia się przez całe życie (*ang. lifewide lifelong learning, LLL*).

Ukierunkowanie systemu edukacji na efekty kształcenia jest zgodne z przyjętą przez Unię Europejską w 2008 r. strukturą kwalifikacji zawartą w Europejskiej Ramie Kwalifikacji (Dz. Urz. UE 2017/C 189/03) zawierającą uniwersalną strukturę poziomów kwalifikacji i umożliwiającą porównywanie ich w obrębie systemów kwalifikacji poszczególnych krajów UE. W Polsce założenia instytucjonalne takiego systemu określono w ustawie z 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2020 r., poz. 226). Jednym z narzędzi Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji jest Polska Rama Kwalifikacji wyróżniająca osiem poziomów kwalifikacji. Charakterystyki poszczególnych poziomów odnoszą się do pełnego spektrum wymaganych dla kwalifikacji efektów uczenia się – kompetencji, tj. wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, przedstawiając coraz wyższe wymagania, przy czym nie ma znaczenia, czy efekty uczenia się są osiągnięte w ramach zorganizowanej edukacji czy w inny sposób.

Zgodnie z art. 11 ww. ustawy, wybrane zapisy, typowe dla kwalifikacji o charakterze zawodowym drugiego stopnia, wg Polskiej Ramy Kwalifikacji, można rozwijać, tworząc Sektorowe Ramy Kwalifikacji, które będą oddawać specyfikę danej branży. Dotychczas do ZSK włączono ramy sektorów dla sportu, turystyki, budownictwa i usług rozwojowych (z 16 projektów ram sektorów: bankowego, IT, sportu, turystyki, telekomunikacji, budownictwa, usług rozwojowych, przemysłu mody, handlu, zdrowia publicznego, rolnictwa, przemysłu chemicznego, motoryzacji, energetyki, górnictwa i nieruchomości).

W przypadku Sektorowej Ramy Kwalifikacji dla Rolnictwa, prace nad stworzeniem projektu były realizowane na zlecenie Instytutu Badań Edukacyjnych przez konsorcjum składające się z EPRD Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego Sp. z o.o. oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Projekt SRK ROL obejmuje kompetencje, które są specyficzne dla prowadzenia produkcji rolniczej i są związane z działalnością w zakresie hodowli, uprawy i chowu, prowadzoną w celu wytworzenia produktów roślinnych lub zwierzęcych w stanie nieprzetworzonym, uwzględniającą racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych, dobrostan zwierząt, bezpieczeństwo ludzi oraz działalność badawczo-wdrożeniową w sektorze.

Ze względu na odmienny charakter produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz różnorodność realizowanych procesów, wydzielono 2 obszary kompetencji:

Obszar SRK ROL – Z - planowanie i prowadzenie produkcji zwierzęcej

Działania związane z hodowlą i chowem zwierząt, wykorzystanie technologii produkcji zwierzęcej, wymagania zwierząt (m.in. kompetencje związane z pozyskiwaniem nowych osobników, zapewnieniem dobrostanu, oceną stanu zwierząt, pozyskiwaniem produktów zwierzęcych, obsługą maszyn i urządzeń rolniczych).

Obszar SRK ROL – R - planowanie i prowadzenie produkcji roślinnej

Działania związane z nasiennictwem, hodowlą i uprawą roślin, wykorzystanie technologii produkcji roślinnej, wymagania roślin (m.in. kompetencje związane z pozyskiwaniem nowych odmian, produkcją materiału siewnego, przygotowaniem podłoża, przeprowadzaniem zabiegów pielęgnacyjnych i zbiorów, obsługą maszyn i urządzeń rolniczych).

Wyznaczniki sektorowe - grupy kompetencji (wiedza i umiejętności)

SRK ROL – Z planowanie i prowadzenie produkcji zwierzęcej	SRK ROL – R planowanie i prowadzenie produkcji roślinnej
Organizowanie produkcji zwierzęcej: • dobór kierunków gospodarowania, w tym gatunków, ras i typów użytkowych zwierząt oraz technologii; • przepisy prawa dotyczące działalności rolniczej; • kalkulacja kosztów i opłacalności prowadzenia działalności rolniczej;	Organizowanie produkcji roślinnej: • dobór kierunków gospodarowania, w tym gatunków, odmian oraz technologii; • przepisy prawa dotyczące działalności rolniczej; • kalkulacja kosztów i opłacalności prowadzenia działalności rolniczej;

SRK ROL – Z planowanie i prowadzenie produkcji zwierzęcej	SRK ROL – R planowanie i prowadzenie produkcji roślinnej
• korzystanie z oferty instytucji zewnętrznych wspierających działalność rolniczą; • wymagania odbiorców produktów rolnych oraz trendy na rynku produktów rolnych.	• korzystaniem z oferty instytucji zewnętrznych wspierających działalność rolniczą; • wymagania odbiorców produktów rolnych oraz trendy na rynku produktów rolnych.
Hodowla zwierząt: • pozyskanie nowych osobników (rozmnażanie); • pozyskiwanie materiału rozmnożeniowego; • pozyskanie nowych ras.	Nasiennictwo i hodowla roślin: • pozyskiwanie nowych odmian; • produkcja materiału siewnego.
Chów zwierząt: • zapewnienie warunków bytowych; • żywienie zwierząt; • wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych; • pozyskiwanie produktów zwierzęcych.	Uprawa roślin: • przygotowanie do uprawy i uprawa gleby/podłoża; • wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych i ochronnych; • nawożenie upraw; • utylizacja i zagospodarowanie odpadów.
Wymagania zwierząt: • znajomość zwierząt tj. ras, typów użytkowych oraz ich cech charakterystycznych, wymagań, budowy, zachowań; • ocena stanu zwierząt, rozpoznawanie nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu.	Wymagania roślin: • znajomość roślin, tj. gatunków, odmian oraz ich cech charakterystycznych, wymagań, budowy; • ocena kondycji roślin, rozpoznawanie nieprawidłowości w wyglądzie.
Technologia: • obsługa maszyn, urządzeń i narzędzi; • dobór maszyn, urządzeń i narzędzi.	Technologia: • obsługa maszyn, urządzeń i narzędzi; • dobór maszyn, urządzeń i narzędzi.

Struktura Sektorowej Ramy Kwalifikacji dla Rolnictwa

SRK ROL obejmuje kompetencje odpowiadające charakterystykom poziomów* 2–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

		Poziom 2	Poziom 3	Poziom 4	Poziom 5	Poziom 6	Poziom 7	Poziom 8
SRK ROL – Z dla każdej z grup kompetencji	Wiedza							
	Umiejętności							
Kompetencje społeczne								

Przykład wiązki umiejętności, obszar SRK ROL – Z, wyznacznik „chów zwierząt”:

Poziom 2	Poziom 3	Poziom 4	Poziom 5
Wykonywać podstawowe czynności związane z utrzymaniem prawidłowych warunków bytowych zwierząt	Wykonywać czynności związane z obsługą automatycznych systemów zapewniających warunki bytowe zwierząt	Dobierać warunki bytowe do potrzeb i stanu zwierząt	Analizować wpływ warunków bytowych na stan zwierząt

		Poziom 2	Poziom 3	Poziom 4	Poziom 5	Poziom 6	Poziom 7	Poziom 8
SRK ROL – R dla każdej z grup kompetencji	Wiedza							
	Umiejętności							
	Kompetencje społeczne							

Przykład wiązki umiejętności, obszar SRK ROL – R, wyznacznik „uprawa roślin”:

Poziom 4	Poziom 5	Poziom 6	Poziom 7
Ustalać plan nawożenia na podstawie danych dotyczących kondycji roślin, zasobności gleby/podłoża oraz efektywności nawozu	Modyfikować plany nawożenia na podstawie wyników analiz	Wprowadzać do planu nawożenia nowatorskie koncepcje nawożenia roślin	Opracowywać nowatorskie koncepcje nawożenia roślin

SRK ROL to narzędzie, dzięki któremu w 6 krokach można opisać zestaw kompetencji, który będzie podstawą opracowania opisu kwalifikacji, stanowiska pracy, programu szkolenia czy planu samokształcenia:

1. WYBIERZ OBSZAR - SRK ROL–Z - planowanie i prowadzenie produkcji zwierzęcej bądź SRK ROL–R - planowanie i prowadzenie produkcji roślinnej.
2. WYBIERZ WYZNACZNIK - odpowiedni do zakresu opisywanego zestawu kompetencji, przy czym w zestawie mogą znaleźć się kompetencje

przypisane do jednego lub kilku wyznaczników np. nasiennictwo i hodowla roślin, uprawa roślin.

3. WYBIERZ KOMPETENCJE* - w wybranych wyznacznikach odszukaj kompetencje (wiedzę i umiejętności) pasujące do zestawu i dobierz odpowiednie kompetencje społeczne.
4. DOSTOSUJ POZIOM* - jeżeli złożoność wybranej kompetencji nie odpowiada postawionym wymaganiom, zapoznaj się z kompetencjami na wyższym lub niższym poziomie w tej samej wiązce. Nie wszystkie kompetencje w zestawie muszą być na tym samym poziomie.
5. DOPRECYZUJ KOMPETENCJE - sprawdź w słowniku pojęć stosowanych w SRK ROL, co oznaczają ogólne zapisy np. stan zwierząt czy kondycja roślin oraz określ, co w danym zestawie oznaczają pojęcia, takie jak np. proste czynności, złożone zadania.
6. UZUPEŁNIJ ZESTAW - sprawdź kompletność zestawu kompetencji. Uzupełnij go o brakujące zapisy. Możesz potrzebować jeszcze kompetencji, które są:
 - właściwe dla drugiego z obszarów SRK ROL – powtórz kroki 1–5 dla drugiego obszaru SRK ROL,
 - specyficzne dla innych sektorów – poszukaj ich w odpowiedniej SRK,
 - uniwersalne – poszukaj ich w charakterystykach II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji.

** Charakterystyki poziomów SRK ROL - zebrane zestawy ogólnych stwierdzeń charakteryzujących wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, można znaleźć w załączniku do publikacji Sektorowa Rama Kwalifikacji dla Rolnictwa (SRK ROL).*

Sektorowa Rama Kwalifikacji dla Rolnictwa przeznaczona jest zarówno dla rolników indywidualnych, jak i pracodawców oraz pracowników dużych podmiotów sektora rolniczego, a uzyskane informacje, jaką wiedzę i jakie umiejętności oraz kompetencje społeczne należy zdobyć w celu lepszego wykonywania zadań, umożliwią planowanie rozwoju gospodarstw i przedsiębiorstw rolniczych.

*Opracowano na podstawie publikacji
Sektorowa Rama Kwalifikacji dla Rolnictwa (SRK ROL)
Warszawa 2020*